

චක්‍රලේඛ අංක : 35/01/005/0006/36

2018 අප්‍රේල් 12

දේශීය මෙහෙයුම් කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

සියලුම බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සහ ප්‍රාථමික අලෙවිකරුවන් වෙත,

ලංකාසෙට්ලිහි නිර්ලේඛන රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් මත ද්‍රවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම සැපයීම පිළිබඳ මෙහෙයුම් උපදෙස්

මෙම මෙහෙයුම් උපදෙස් 2018 අප්‍රේල් 12 වෙනි දින සිට බලපැවැත්වෙන අතර මහ බැංකුව විසින් මෙම මෙහෙයුම් උපදෙස් සහභාගිත්ව ආයතනවලට සාධාරණ දැනුම් දීමකින් පසුව වරින්වර සංශෝධනය කිරීම හෝ වෙනස් කිරීම කරනු ලැබිය හැකිය. සුදුසුකම් ලත් සුරැකුම් ඇප වශයෙන් භාවිතා කොට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ද්‍රවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතා සැපයීමට අදාළ වන මෙහෙයුම් උපදෙස් පහත දැක්වේ.

තත්කාලීන දළ පියවීම් පද්ධතිය සුමට ලෙස පවත්වා ගෙන යාම සඳහා ලංකාසෙට්ලිහි (LankaSettle) පද්ධති රීතිවල දක්වා ඇති පරිදි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව (මහ බැංකුව) තම අභිමතය පරිදි ලංකාසෙට්ලි පද්ධතියට සහභාගිවීමට සුදුසුකම් ලබන සහභාගිත්ව ආයතනවලට ද්‍රවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම යටතේ අරමුදල් සපයයි.

1. සාමාන්‍යයෙන්, නම් කරන ලද අලෙවිකරුවන් නොවන ලංසු තබන්නන් හැර, ලංකාසෙට්ලිහි සියලුම සෘජු අලෙවි සහභාගිවන්නෝ ද්‍රවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් ලබාගැනීම සඳහා සුදුසුකම් ලබති. මෙම මෙහෙයුම් උපදෙස් සඳහා;
  - (i) මුදල් නීති පනතට අනුව ලංකාසෙට්ලි පද්ධතියේ මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද රීති ලංකාසෙට්ලි පද්ධති රීති (මින් මතු පද්ධති රීති යනුවෙන් සඳහන් කෙරේ) වන අතර, ඒවා කලින් කලට සංශෝධනය විය හැක.
  - (ii) සහභාගිත්ව ආයතන යනු, ලංකාසෙට්ලි පද්ධති රීතිවල පොදු විධිවිධාන යටතේ අර්ථකථනය කර ඇති සහභාගිවන්නන් වේ. ද්‍රවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම භාවිතා කිරීම සඳහා සුදුසුකම් ලැබීමට සහභාගිත්ව ආයතනයක්, පද්ධති රීති 2 වැනි වෙළුමෙහි 7.1 වැනි රීතිය මගින් විස්තර කර ඇති පරිදි මහ බැංකුව සමඟ නියමිත ආකෘති පත්‍රයට අනුව ද්‍රවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම සඳහා වූ සම්බන්ධ ගිවිසුමකට එළඹිය යුතුය; සහ
  - (iii) සුදුසුකම් ලත් සුරැකුම්පත් යනු, පද්ධති රීති 2 වැනි වෙළුමෙහි 7.2 කොටසෙහි අර්ථ දක්වා ඇති පරිදි වේ.

2. සහභාගිත්ව ආයතනයක් විසින් කිසියම් ආකාරයකින් උකස් පිට තිබෙන සුරැකුම්පත් හෝ තමන් හැර වෙනත් පාර්ශවයක් සතු සුරැකුම්පත් දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම ලබාගැනීමේ ගනුදෙනු සඳහා ඇපකර ලෙස භාවිතා නොකළ යුතුය. එවැනි සුරැකුම්පත් භාවිත කරන ලද බවට හඳුනාගත් අවස්ථාවකදී, පද්ධති රීතිවල 3 වැනි වෙළුමේ 11.3 වගන්තියේ දක්වා ඇති පරිදි ගෙවීමක් පනවනු ඇත.
3. මෙම මෙහෙයුම් උපදෙස්හි දක්වා ඇති පරිදි සහභාගිත්ව ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත සුදුසුකම්ලත් සුරැකුම්පත් මාරු කිරීම මත දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම යටතේ සහභාගිත්ව ආයතනවලට පොලී රහිතව අරමුදල් ලබා දෙනුයේ එකී සහභාගිත්ව ආයතන විසින් එකී සුරැකුම්පත් මත දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම යටතේ ලබාගත් අරමුදල්හි ආපසු නොගෙවා ඇති ප්‍රභාෂණයන් පද්ධති රීතීන්හි දෛනික මෙහෙයුම් කාල සටහනෙහි දක්වා ඇති වෙලාවට හෝ ඊට පෙර පියවා එකී ආයතනය විසින් එම සුරැකුම්පත් ප්‍රතිමිලදී ගැනීමේ කොන්දේසිය මතය.
4. දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම ලබා ගැනීමට ඇපකර ලෙස ඉදිරිපත් කරන ලද සුරැකුම්පත් වෙනුවට වෙනත් සුරැකුම්පත් ආදේශ කිරීමට අවසර නොලැබේ.

දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම යටතේ අරමුදල් ලබාගැනීමේ ක්‍රියාවලිය

5. යම් දෙන ලද අවස්ථාවක, දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් ගිණුමෙහි පවත්නා සුදුසුකම් ලැබූ සුරැකුම්පත් වටිනාකමට සාපේක්ෂ අරමුදල් ප්‍රමාණයක් මත බැංකුව විසින්, සහභාගිත්ව ආයතනයකට, දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම යටතේ සපයයි. මහ බැංකුව විසින් තීරණය කරනු ලබන නිල මිල ගණන් පදනම් කර ගෙන ගණනය කරනු ලබන එකී සුදුසුකම්ලත් සුරැකුම්පත්වල වටිනාකම අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනයේ තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතියේ ඇති පියවීමේ ගිණුමට බැර කරනු ලැබේ.
6. සෑම ව්‍යාපාරික දිනයක් ආරම්භයේදීම, සහභාගිත්වන්ගේ දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් ගිණුමේ, පෙර ව්‍යාපාරික දිනය අවසානයේ පැවති සුදුසුකම් ලැබූ සුරැකුම්පත්, මහ බැංකුවේ දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් ගිණුමට ස්වයංක්‍රීයව මාරු වේ.
7. දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා අවශ්‍යතා පැනනැගීමකදී පද්ධතිය හරහා කරනු ලබන ඉල්ලීමක් මගින්, සහභාගිත්ව ආයතනයේ අභිමතය පරිදි ව්‍යාපාරික දිනයක් ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම යටතේ කිහිපවරක් අරමුදල් ලබාගැනීමේ සහ පියවීමේ හැකියාව ඇත. දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම ලබාගැනීමට බලාපොරොත්තු වන සහභාගිත්ව ආයතනයක්, සුදුසුකම් ලත් ප්‍රමාණවත් සුරැකුම්පත් ප්‍රමාණයක් ලංකාසෙකයුහි ඇති සහභාගිත්වන්ගේ දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා ගිණුමෙහි පවත්වා ගත යුතුය.

සුරැකුම්පත්වල නිල මිල ගණන්

8. මහ බැංකුව විසින් සුදුසුකම් ලත් සුරැකුම්පත්වල නිල මිල ගණන් එදිනෙදා පවතින වෙළඳපොළ මිල ගණන් සහ වෙළඳපොළ ප්‍රවණතා පදනම් කරගෙන දෛනික පදනමක් මත තීරණය කරනු ලැබේ. මෙම මිල කිරීමේදී, සුරැකුම්පත් ස්වභාවය හා කාලය මත පදනම්ව එම සුරැකුම්පත්වල මිලෙහි සිදුවන උච්චාවචනයකින් විය හැකි අලාභය අවම කිරීමට මිලක් ද අන්තර්ගතකොට (haircut) අදාළ සුරැකුම්පතෙහි නිල මිල ගණන් තීරණය කරනු ලබයි. මෙවැනි නිල මිල ගණන් ලංකාසෙකයු පද්ධතියෙහි සහ විවට වෙළඳ කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට විද්‍යුත් මංගත ලංසු තැබීමේ පද්ධතියෙහි වාර්තා කරනු ලබයි.

ව්‍යාපාරික දිනයක් අවසානයේදී දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම මගින් ලබාගත් අරමුදල් පියවීම

9. පද්ධති රීතිවලට අනුකූලව දෛනික මෙහෙයුම් කාලසටහනෙහි නිකුත් කර ඇති කොන්දේසි මත පදනම්ව, දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම යටතේ ණයට ලබාගත් අරමුදල් නියමිත වෙලාවට පෙර සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ කොටස් වශයෙන් නැවත ගෙවා දැමීමෙන් ඇපකර ලෙස ඉදිරිපත් කරන ලද අදාළ සුරැකුම් සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ කොටස් වශයෙන් නැවත අත්පත් කර ගැනීමටත් සහභාගිත්ව ආයතනයන්ට හැකියාව තිබේ.
10. සහභාගිත්ව ආයතන දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම යටතේ නොපියවා ඇති සියලුම ශේෂ පද්ධති රීති යටතේ දෛනික මෙහෙයුම් කාලසටහනෙහි දක්වා ඇති කොන්දේසිවලට අනුකූලව ව්‍යාපාරික දිනය නිමවීමට පෙර පියවිය යුතුය. මෙම කාර්යය සඳහා මහ බැංකුවට දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් යටතේ නොපියවා ඇති ශේෂය ආපසු අයකර ගැනීමට හැකිවන ලෙස, සහභාගිත්ව ආයතන තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතියේ ඔවුන්ගේ පියවුම් ගිණුම්වල ප්‍රමාණවත් අරමුදල් ප්‍රමාණයක් පවත්වා ගැනීමට වගබලා ගත යුතුය.
11. දිනය ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම්හි නොපියවූ ශේෂයන් අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය, පද්ධතිය හරහා ලංකාසෙට්ල් පද්ධති රීති අනුව නිකුත් කර ඇති දෛනික මෙහෙයුම් කාලසටහනෙහි දක්වා ඇති වෙලාවන්ට අනුව සිදු වේ. එහිදී අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනයේ තත්කාලීන දළ පියවීමේ ගිණුමේ පවත්නා අරමුදල් ප්‍රමාණය අනුව, මහ බැංකුවේ දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් ගිණුමෙන්, සහභාගිත්ව ආයතනයේ දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් ගිණුමට අදාළ සුරැකුම්පත් මාරුවන අතර එය, ගෙවීම් මත බාරදීමේ පදනම යටතේ (DVP) අරමුදල් පියවීම සඳහා තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතියට සිදුකරන ඉල්ලුම් කිරීමක් හරහා සිදුවේ. දිනය ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම නැවත පැවරීම මුල් මිල සහ මුල් ගනුදෙනු අගය මත සිදු කරනු ලබයි.

දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම යටතේ ලබාගත් අරමුදල් ගෙවීම පැහැර හැරීම

12. කිසියම් හේතුවක් මත ඉහත 10 වන වගන්තියෙහි දක්වා ඇති නියමිත වෙලාවකට දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම යටතේ ලබාගත් අරමුදල් ප්‍රමාණය මත බැංකුවට සම්පූර්ණයෙන්ම පියවීමට සහභාගිත්ව ආයතනයන් අසමත් වුවහොත්, එම සහභාගිත්ව ආයතනය විසින් ලබාගත් සම්පූර්ණ මුදලම නොගෙවා පැහැර හැරියා සේ සලකනු ලබන අතර, පහත සඳහන් 16 වන වගන්තියෙහි දක්වා ඇති පරිදි පැහැර හැරීම වෙනුවෙන් පොලියක් ගෙවීමට ද බැඳී සිටී. එවැනි පැහැර හැරීමකට අදාළ වන පොලිය, ඊළඟ ව්‍යාපාර දිනය ඇතුළතදී සහභාගිත්ව ආයතනය විසින් මහ බැංකුවේ පවත්වාගෙන යනු ලබන පියවීමේ ගිණුමට හර කරනු ලැබේ.
13. ඉහත සඳහන් කර ඇති පරිදි සහභාගිත්ව ආයතනයක් ගෙවීම් පැහැර හැර ඇති බවට හැඟෙන විටකදී, එවැනි සහභාගිත්ව ආයතනයක්, ගෙවීම් පැහැර හැර ඇති සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය සහ පොලිය පසුදින ව්‍යාපාර කටයුතු අවසන් වීමට පෙර ගෙවිය යුතුය.

14. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව භාරයේ පවතින සුරැකුම්පත්, පද්ධතිය මගින් ප්‍රතිවටිනාකම් කරනු ලබන අතර, ඊළඟ ව්‍යාපාර දිනය සඳහා අදාළ වන නිල මිල ගණන් මත පදනම්ව, ඊළඟ ව්‍යාපාර දිනයේදී නැවත ගෙවීම් කළ යුතු ප්‍රමාණය ජනනය කරනු ලබයි. මෙලෙස ප්‍රතිවටිනාකම් කරනු ලැබූ ප්‍රමාණය, ගෙවීම් පැහැර හරිනු ලැබූ මුළු ප්‍රමාණය සහ ගෙවීම් පැහැර හැරීමේ පොලියට වඩා වැඩි වුවහොත් එම අතිරික්ත මුදල මහ බැංකුව විසින් තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතියෙහි ඇති අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනයේ පියවීම් ගිණුමට බැර කිරීම මගින් නැවත ගෙවනු ඇත. මෙලෙස ප්‍රතිවටිනාකම් කරනු ලැබූ ප්‍රමාණය, ගෙවීම් පැහැර හරින ලද මුළු ප්‍රමාණය සහ ගෙවීම් පැහැර හැරීමේ පොලියට වඩා අඩු වුවහොත් මහ බැංකුව එම වෙනස තත්කාලීන දළ පියවුම් පද්ධතියේ ඇති අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනයේ පියවීම් ගිණුම හර කිරීම මගින් අය කරගනු ඇත.
15. ගෙවීම් පැහැර හරින ලද ප්‍රමාණය සහ ගෙවීම් පැහැර හරින ලද පොලිය සඳහා ප්‍රතිවටිනාකම් කරන ලද වටිනාකම නැවත ගෙවීම සඳහා ඊළඟ ව්‍යාපාරික දිනයේ ව්‍යාපාරික කටයුතු අවසන් කරන වේලාවේදී හෝ ඊට පෙර ප්‍රමාණවත් අරමුදල් සිය පියවීම් ගිණුමෙහි පවතින බව අදාළ සහභාගිත්ව ආයතනය තහවුරු කර ගත යුතුය. ඊළඟ ව්‍යාපාරික දිනයේ ව්‍යාපාර කටයුතු අවසන් වීමට පෙර ගෙවීම් පැහැර හරින ලද ප්‍රමාණය සම්පූර්ණයෙන් පියවීමට සහභාගිත්ව ආයතනය අසමත් වූ අවස්ථාවකදී, දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් ලබාගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද සුරැකුම්පත් තම භාරයේ රඳවා තබා ගැනීමට සහ මහ බැංකුවට අයිති සුරැකුම් සේ කටයුතු කිරීමට හැකිය.
16. දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම පැහැර හරින පළමු අවස්ථාවේදී සහභාගිත්ව ආයතනය විසින් පැහැර හරිනු ලැබූ මුදල හෝ ඉන් කොටසක් සඳහා අදාළ පොලිය මසකට සියයට 5 ක් බැගින් ගෙවිය යුතුවේ. ඉන්පසු සෑම ලීන් වර්ෂයක් තුළම එවැනි අරමුදල් ගෙවීම පැහැර හරිනු ලබන සෑම අවස්ථාවක් සඳහාම පොලිය පදනම් අංක 100 බැගින් ඉහළ නැංවෙන අතර, දින 30 ක කාලයක් තුළ එක්වරකට වඩා එවැනි අරමුදල් ගෙවීම පැහැර හරිනු ලබන්නේ නම්, මෙම වගන්තියේ දක්වා ඇති පැහැර හරිනු ලැබූ පොලියට අමතරව, මහ බැංකුවේ අභිමතය පරිදි, ගනුදෙනුව සඳහා උපයෝගී කර ගනු ලැබූ සුරැකුම්පත් රඳවා ගැනීමට බලය තිබේ. මෙම පැහැර හැරීම් නැවත නැවතත් සිදුවුවහොත් මහ බැංකුව තීරණය කරනු ලබන කාලසීමාවක් සඳහා දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් සැපයීම අත්හිටුවීමට ඉඩ ඇත.
17. දිනය ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම ලබාදීම සඳහා වන ගිවිසුම සහ මෙහෙයුම් උපදෙස්වල අනෙකුත් විධිවිධාන එසේ තිබියදීත් සහ දින 30 ක කාලසීමාවක් තුළ එක් වරකට වඩා අරමුදල් ගෙවීම් පැහැර හරිනු ලැබූ අවස්ථාවක මහ බැංකුව තම අභිමතය පරිදි පැහැර හැරීමේ අවස්ථාවන් සැලකිල්ලට ගනිමින්, සුරැකුම්පත් රඳවාගැනීමට සහ මහ බැංකුවට සුදුසු යැයි හැඟෙන ආකාරයට කටයුතු කිරීමට තීරණය කළ හැක.
18. ඉහත 2 වගන්තියේ සඳහන් පරිදි, සහභාගිත්ව ආයතනයක් තුන්වන පාර්ශ්වයක් සතු සුරැකුම්පත් දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් යටතේ අරමුදල් ලබාගැනීමට භාවිතා කරන ලද අවස්ථාවකදී, එවැනි සහභාගිත්ව ආයතනයක් පද්ධති රීති සහ මෙහෙයුම් උපදෙස් යන දෙවර්ගයම උල්ලංගනය කර තිබෙන බවට සලකනු ලබයි. මෙම රීති උල්ලංගනය කර ඇති අවස්ථාවකදී පහත ගෙවීම් අදාළ වේ.

සටහන 1 : දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම උල්ලංගනය කර ඇති අවස්ථාවකදී අදාළ වන ගෙවීම්

තුන්වන පාර්ශ්වයක් සතු සුරැකුම්පත් හරහා ණයට ගත් ප්‍රමාණය (රු.මිලියන)	දිනකට අදාළ අනුපාතිකය (සියයට)
1,000 ක් දක්වා	2.0
1,000 ට වැඩි	2.5

19. මෙම මෙහෙයුම් උපදෙස්වල අනෙකුත් විධිවිධාන එසේ තිබියදීත් ගෙවීම් පැහැර හැරීමේ අවස්ථාව හෝ තෙවන පාර්ශ්වයක සුරැකුම්පත් භාවිතා කිරීම සැලකිල්ලට ගැනීමෙන්, මහ බැංකුවට සිය පූර්ණ අභිමතය පරිදි, දිනය ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම් ලබාදීම ස්ථිරවම හෝ මහ බැංකුව විසින් තීරණය කරන ලද කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා අත්හිටුවීමට හැකියාව ලැබේ.
20. ඒ අනුව ලංකාසෙට්ල් පද්ධතියෙහි නිර්ලේඛන රජයේ සුරැකුම්පත් යටතේ වන දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන යටතේ වන 2004 ජනවාරි 27 දිනැති 35/01/005/0006/5, 2004 මැයි 03 දිනැති 35/01/005/0006/07 සහ 2011 මාර්තු 24 දිනැති අංක 35/01/005/0006/29 දරන මෙහෙයුම් උපදෙස් අවලංගු වේ.
21. මෙම මෙහෙයුම් උපදෙස් සහ දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම ලබා දීම සඳහා වන ගිවිසුම අතර වෙනසක් පවතින අවස්ථාවක, දවස ඇතුළත ද්‍රවශීලතා පහසුකම ලබාදීම සඳහා වන ගිවිසුම වලංගු වේ.

අත්සන් කළේ
 පී.ඩබ්.ඩී.එන්.ආර්. රුද්‍රිගු
 අධ්‍යක්ෂ/දේශීය මෙහෙයුම් කටයුතු